

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul bugetului Autorității Aeronautice Civile pentru anul
2018

Proiectul Bugetului Autorității Aeronautice Civile pentru anul 2018

Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea bugetului Autorității Aeronautice Civile (AAC) este elaborat în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (5) al Legii aviației civile nr. 1237-XII din 09.07.1997 și altor acte normative ce reglementează aspectele bugetare întru asigurarea independenței financiare a Autorității întru desfășurarea unei activități conforme.

La baza proiectului bugetului anual al Autorității Aeronautice Civile (AAC) stau strategiile de dezvoltare și supraveghere a activităților în domeniul aviației civile pentru asigurarea siguranței zborurilor și securității aeronautice, Strategia de transport și logistică pe anii 2013-2022, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 827 din 28.10.2013.

Principalele surse de venituri ale AAC, potrivit art. 6 al Legii aviației civile nr. 1237-XII din 09.07.1997 cu modificările și completările ulterioare, se percep prin încasarea plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor aeroportuare, a serviciilor de navigație aeriană și operatorilor aerieni care desfășoară activități de transporturi cargo în afara Republicii Moldova. Mărimea concretă a plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare sunt stabilite în Hotărârea Guvernului nr.1 din 04.01.2013 „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile”

Principalele compartimente de cheltuieli sunt cele strict necesare pentru desfășurarea activității (cheltuieli curente și investiții), ridicarea nivelului profesional în ramura aviației civile și generarea unui capital uman calificat, precum și cele legate de apariția unor situații excepționale (rezerve pentru efectuarea acțiunilor de investigații, căutare/salvare).

Pentru estimările mijloacelor financiare a fost utilizat cursul mediu valutar stabilit de Banca Națională a Moldovei pentru perioada 01.01.2017 – 30.09.2017.

În proiectul bugetului Autorității Aeronautice Civile pentru anul 2018 suma cheltuielilor prognozate prevalează asupra suma veniturilor așteptate. Astfel, decalajul prognozat (deficit) se va acoperi din contul soldului de mijloace financiare disponibil la finele anului 2017.

Proiectul bugetului AAC pentru anul 2018 se prezintă în următorul format și quantum (**Tabel 1**).

Proiectul Bugetului Autorității Aeronautice Civile pentru anul 2018

DENUMIREA		Mii Lei
I.	VENITURI, total	99.210
1.	Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromurilor în funcție de codul atribuit	70.710
2.	Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană	17.180
3.	Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a operatorilor aerieni care efectuează transporturi de mărfuri în afara teritoriului Republicii Moldova	11.320
II.	CHELTUIELI, total	149.420
1.	Cheltuieli curente, inclusiv:	74.830
1.1.	<i>cheltuieli de personal (remunerarea muncii, contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și prime de asigurări obligatorii de asistență medicală)</i>	59.600
1.2.	<i>cheltuieli de consum (energie electrică, energie termică, consum de apă, canalizare, evacuarea gunoii, servicii de telecomunicație, servicii bancare, cheltuieli privind delegațiile oficiale, alte cheltuieli)</i>	5.790
1.3.	<i>cheltuieli privind materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou</i>	400
1.4.	<i>cheltuieli privind consumul de combustibil</i>	380
1.5.	<i>cheltuieli de transport</i>	600
1.6.	<i>cheltuieli de instruire obligatorie a personalului</i>	2.190
1.7.	<i>cheltuieli de deplasare</i>	3.520
1.8.	<i>cheltuieli privind locațiunea încăperilor</i>	1.180
1.9.	<i>cheltuieli de asigurare</i>	120
1.10.	<i>cheltuieli aferente cotizațiilor internaționale</i>	750
1.11.	<i>cheltuieli reparație curentă</i>	300
1.12.	<i>cheltuieli privind acțiuni de investigații, căutare – salvare</i>	400
2.	Cheltuieli capitale:	37.170
2.1.	<i>dintre care investiții capitale</i>	14.360
2.2.	<i>dintre care pentru imobilizări corporale și necorporale</i>	22.810
3.	Dezvoltare a capitalului uman în ramura aviației civile	37.020
3.1.	Costul de instruire	34.910
3.2.	Restabilirea bazei tehnico materiale	2.110
	EXCEDENT / DEFICIT	- 50.210
III.	MODIFICAREA SOLDULUI DE MIJLOACE BĂNEȘTI	55.000
1	Sold de mijloace bănești la începutul perioadei	55.000
2	Sold de mijloace bănești la sfârșitul perioadei	4.790

Capitolul I. „Venituri”

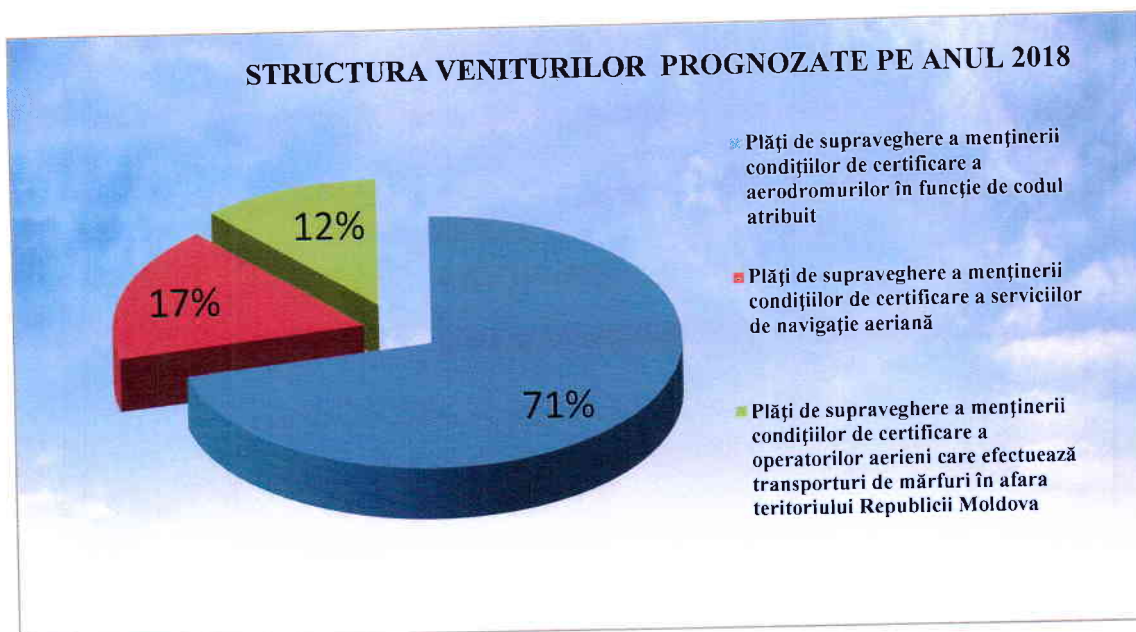
Tabel 2

Tipul Plății de supraveghere	Unitatea de măsură/ Cursul valutar	2018			
		Can-tea	Tarif, EUR	Valoarea, mii EUR	Valoarea, MDL
Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromurilor în funcție de codul atribuit	mii Pax	2 700	1,25	3 375	70 714
Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană	mii Tone MTOW	820	1,00	820	17 181
Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a operatorilor aerieni care efectuează transporturi de mărfuri în afara teritoriului Republicii Moldova	mii Tone MTOW	540	1,00	540	11 314
TOTAL (curs mediu BNM 01.01.2017-30.09.2017)	20,9524			4 735	99 209

Potrivit Legii aviației civile nr. 1237 din 09.07.1997, Autoritatea acoperă cheltuielile necesare activității conforme din plățile de supraveghere prezentate în tabelul de mai sus.

Mărimile plăților de supraveghere ce urmează a fi virate lunar de către agenții aeronautici sunt prevăzute în Hotărârea Guvernului nr.1 din 04.01.2013 „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile”

Grafic 1

I.1. Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromurilor cod 3 și cod 4

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1 din 04.01.2013 „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile” mărimea plății de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromurilor cod 3 și cod 4 - de 1,25 euro/pasager la plecare și la sosire.

În acest sens se aplică formula de calcul:

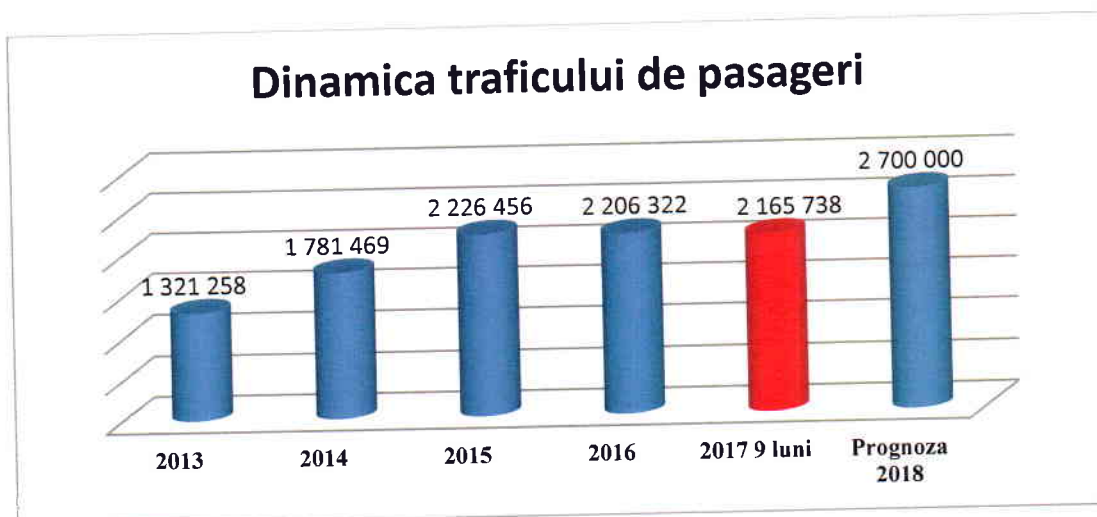
$$\text{Valoarea Veniturilor} = \text{Indicele cantitativ} \times \text{Tarif aprobat}$$

Indicele cantitativ – reprezintă cantitatea de PAX (numărul pasagerilor transportați) apreciată statistic într-o perioadă de timp;

Tarif aprobat – reprezintă prețul unitar aplicat per PAX, conform Hotărârii Guvernului nr.1 din 04.01.2013.

Cuquantumul prognozat al PAX a fost estimat în baza indicatorilor înregistrați pentru perioada anilor 2013 - 2017 (9 luni).

Grafic 2

Pentru anul 2018 prognoza traficului de pasageri are un caracter obiectiv – pesimist. Traficul de pasageri pînă la finele anului se va situa în diapazonul de 2 700 000 – 2 750 000 pasageri. Creșterea traficului de pasageri pentru anul 2018 poate fi afectată de evoluțiile traficului de pasageri în aeroporturile din vecinătate. Astfel, traficul de pasageri pe aeroportul Iași a înregistrat o nouă evoluție în anul curent de circa 50 procente creștere față de perioada anului 2016, iar față de 2015 cu circa 200%. Dezvoltarea de perspectivă declarată de Aeroportul Iași este de a deveni de un hub internațional, după modelul aeroportului din Amsterdam. De la Aeroportul Iași se poate călători, în prezent, spre 24 de destinații, 19 fiind internaționale, cu patru companii diferite ce operează zboruri în regim permanent. Distanțele relativ mici și regimul liberalizat de vize cu Uniunea Europeană sunt elemente de neglijat din perspectiva unui potențial pasager.

În legătură cu darea în exploatare a noului terminal al Aeroportului Internațional din Odessa se planifică majorarea capacității aerogării pînă la 3 mln. pasageri față de capacitatea de deservire de 1 mln. pasageri în prezent. Ambele aeroporturi sunt destul de frecvent utilizate de companiile de model low cost (Wizz Air, Blue Air, LOT) care oferă servicii de transport mai ieftine decît companiile aeriene tradiționale.

Tabel 3

DENUMIREA	MII LEI
1 Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromurilor în funcție de codul atribuit	70 714

$$2\,700\,000 \text{ PAX} \times 1,25 \text{ EUR} = 3\,375\,000 \times 20,9524 = 70\,714\,350 \text{ MDL}$$

Proiectul Bugetului Autorității Aeronautice Civile pentru anul 2018

I.2. Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană

În conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr.1 din 04.01.2013 „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile” mărimea plății de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană - de 1,0 euro/ tonă/MTOW aeronavă la decolare/aterizare.

În acest sens se aplică formula de calcul:

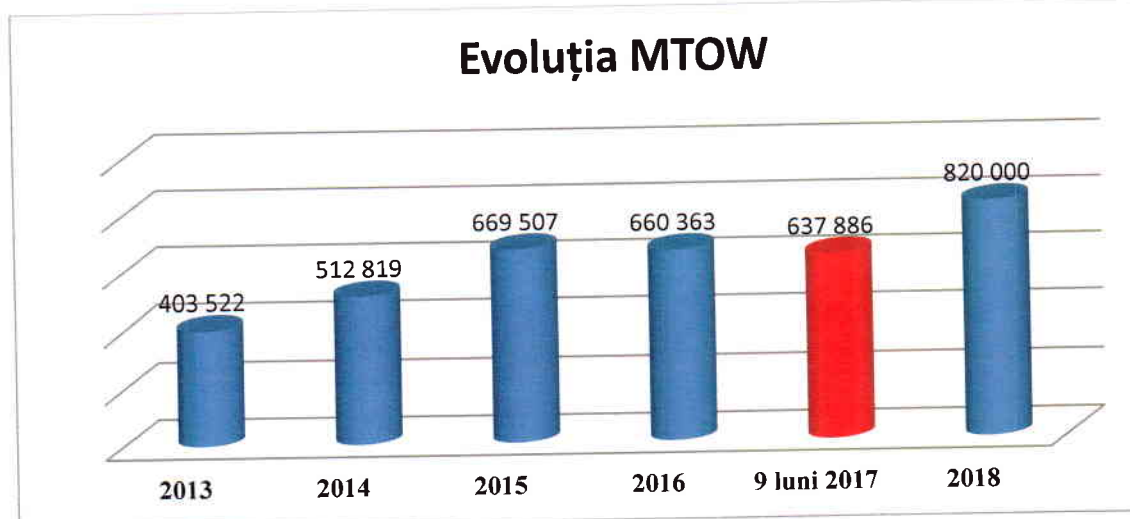
$$\text{Valoarea Veniturilor} = \text{Indicele cantitativ} \times \text{Tarif aprobat}$$

Indicele cantitativ – reprezintă cantitatea de MTOW (masa maximă de decolare a aeronavelor) apreciată statistic într-o perioadă de timp;

Tarif aprobat – reprezintă prețul unitar aplicat per tonă MTOW, conform Hotărîrii Guvernului nr.1 din 04.01.2013.

Cuquantumul prognozat al MTOW a fost estimat în baza indicatorilor înregistrați pentru perioada anilor 2013 - 2017 (9 luni).

Grafic 3

În conformitate cu cele menționate se propune spre aprobare valoarea plăților pentru supravegherea menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană potrivit tabelului de mai jos.

		Tabel 4
DENUMIREA		MI LEI
2	Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană	17 181

$$820\,000 \text{ Tone} \times 1,00 \text{ EUR} = 820\,000 \times 20,9524 = 17\,180\,968 \text{ MDL}$$

I.3. Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a operatorilor aerieni care efectuează transporturi de mărfuri în afara teritoriului Republicii Moldova

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1 din 04.01.2013 „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile” mărimea plății de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a operatorilor aerieni care efectuează transporturi de mărfuri în afara teritoriului Republicii Moldova - de 1,0 euro/ tonă/MTOW aeronavă la decolare.

În acest sens se aplică formula de calcul:

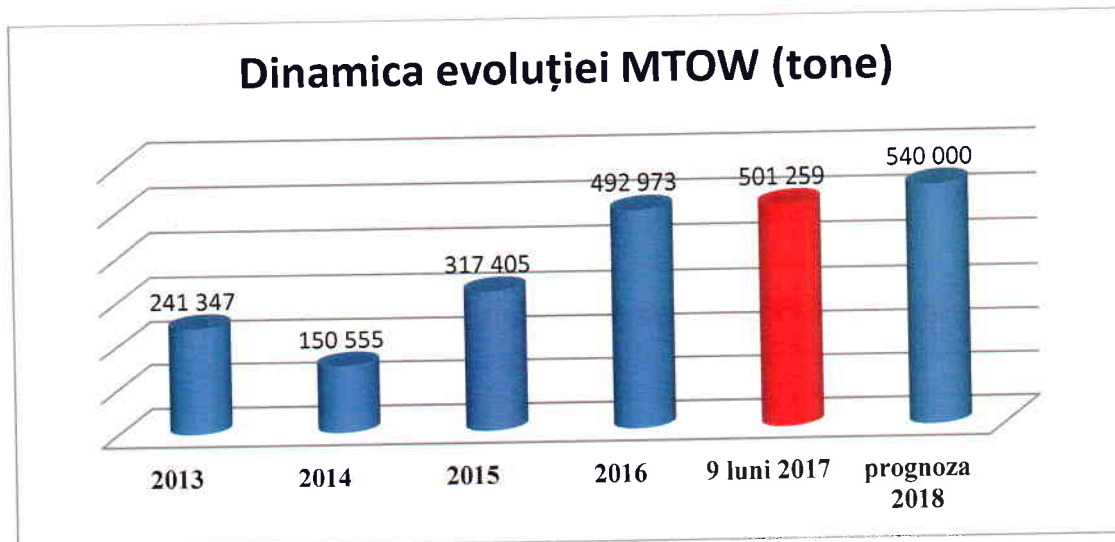
$$\text{Valoarea Veniturilor} = \text{Indicele cantitativ} \times \text{Tarif aprobat}$$

Indicele cantitativ – reprezintă cantitatea de MTOW (masa maximă de decolare a aeronavelor) apreciată statistic într-o perioadă de timp;

Tarif aprobat – reprezintă prețul unitar aplicat per tonă MTOW, conform Hotărârii Guvernului nr.1 din 04.01.2013.

Cuantumul prognozat al MTOW a fost estimat în baza indicatorilor înregistrați pentru perioada anilor 2013 - 2017 (9 luni).

Grafic 4

În prezent, operatorilor aerieni cu activități în afara Republicii Moldova operează cu aeronave de tip sovietic și de tip occidental. Conform angajamentelor asumate de către Republica Moldova în cadrul Acordului privind Spațiu Aerian Comun începând cu anul următor aeronavele de tip sovietic urmează a fi excluse din Registrul aerian. Cota efectuării decolărilor de aeronave de tip sovietic este de 11,4%, iar cota MTOW realizat este de 19,7%. Executînd o interpolare liniară pe indicatorul cantitativ MTOW pe 9 luni și aplicînd corecția de 19,7% (excluderea aeronavelor de tip sovietic) vom obține un nivel prognozat de MTOW pentru anul 2018 de 540 mii tone.

Tabel 5

DENUMIREA		MII LEI
3	Plăți de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a operatorilor aerieni care efectuează transporturi de mărfuri în afara teritoriului Republicii Moldova	11 314

$$540\ 000\ \text{Tone} \times 1,00\ \text{EUR} = 540\ 000 \times 20,9524 = 11\ 314\ 296\ \text{MDL}$$

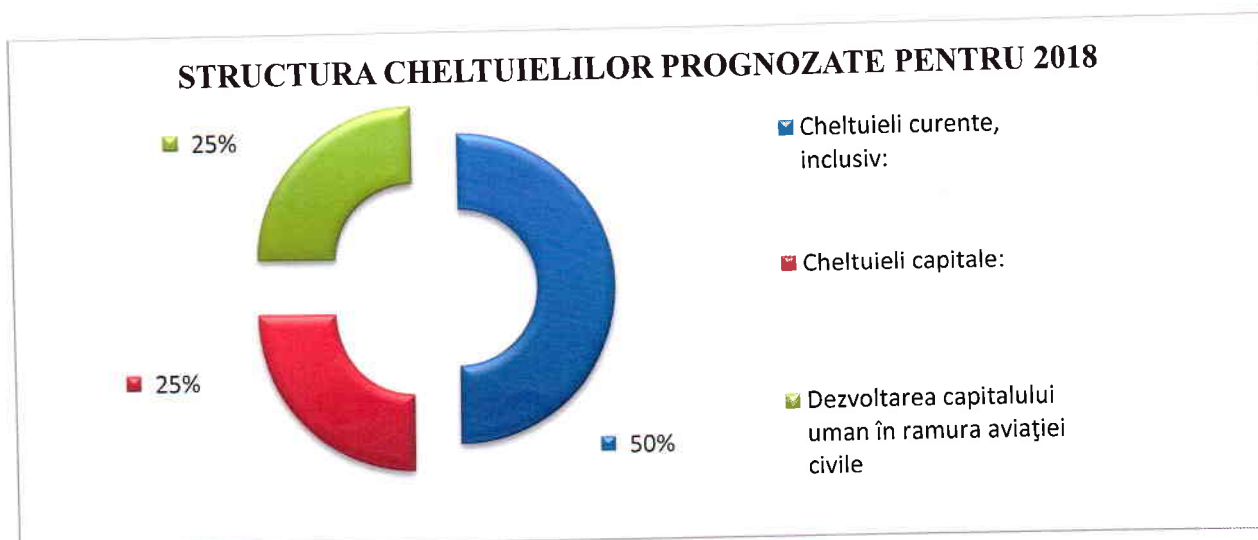
CAPITOLUL II "CHELTUIELI"

Proгноza cheltuielilor AAC pentru anul 2018 se prezintă astfel :

Tabel 6

II.	CHELTUIELI, total	149.420
	Activitate de certificare, supraveghere și control în domeniul aviației civile	112.400
1.	Cheltuieli curente, inclusiv:	74.830
1.1.	<i>cheltuieli de personal (remunerarea muncii, contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și prime de asigurări obligatorii de asistență medicală)</i>	59.600
1.2.	<i>cheltuieli de consum (energie electrică, energie termică, consum de apă, canalizare, evacuarea gunoiului, servicii de telecomunicație, servicii bancare, cheltuieli privind delegațiile oficiale, alte cheltuieli)</i>	5.790
1.3.	<i>cheltuieli privind materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou</i>	400
1.4.	<i>cheltuieli privind consumul de combustibil</i>	380
1.5.	<i>cheltuieli de transport</i>	600
1.6.	<i>cheltuieli de instruire obligatorie a personalului</i>	2.190
1.7.	<i>cheltuieli de deplasare</i>	3.520
1.8.	<i>cheltuieli privind locațiunea încăperilor</i>	1.180
1.9.	<i>cheltuieli de asigurare</i>	120
1.10.	<i>cheltuieli aferente cotizațiilor internaționale</i>	750
1.11.	<i>cheltuieli reparație curentă</i>	300
1.12.	<i>cheltuieli privind acțiuni de investigații, căutare – salvare</i>	400
2.	Cheltuieli capitale:	37.170
2.1.	<i>dintre care investiții capitale</i>	14.360
2.2.	<i>dintre care pentru imobilizări corporale și necorporale</i>	22.810
3.	Dezvoltare a capitalului uman în ramura aviației civile	37.020
3.1.	Costul de instruire	34.910
3.2.	Restabilirea bazei tehnico materiale	2.110

Grafic 5

II.1 Cheltuieli curente

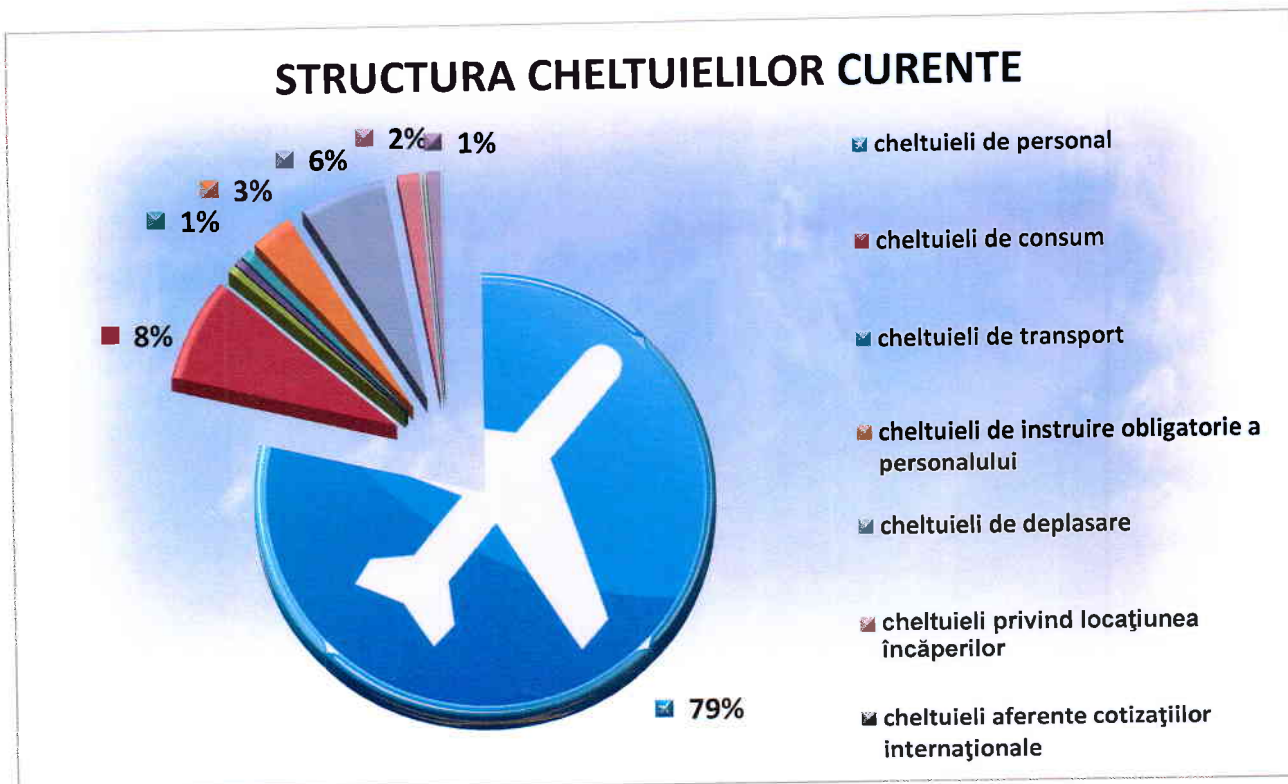
Proiectul Bugetului Autorității Aeronautice Civile pentru anul 2018

Cheltuielile curente ale Autorității Aeronautice Civile urmează să acopere cheltuielile și consumurile planificate pentru anul 2018.

Tabel 7

Cheltuieli curente, inclusiv:	74.830
<i>cheltuieli de personal (remunerarea muncii, contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și prime de asigurări obligatorii de asistență medicală)</i>	59.600
<i>cheltuieli de consum (energie electrică, energie termică, consum de apă, canalizare, evacuarea gunoiului, servicii de telecomunicație, servicii bancare, cheltuieli privind delegațiile oficiale, alte cheltuieli)</i>	5.790
<i>cheltuieli privind materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou</i>	400
<i>cheltuieli privind consumul de combustibil</i>	380
<i>cheltuieli de transport</i>	600
<i>cheltuieli de instruire obligatorie a personalului</i>	2.190
<i>cheltuieli de deplasare</i>	3.520
<i>cheltuieli privind locațiunea încăperilor</i>	1.180
<i>cheltuieli de asigurare</i>	120
<i>cheltuieli aferente cotizațiilor internaționale</i>	750
<i>cheltuieli reparație curentă</i>	300
<i>cheltuieli privind acțiuni de investigații, căutare – salvare</i>	400

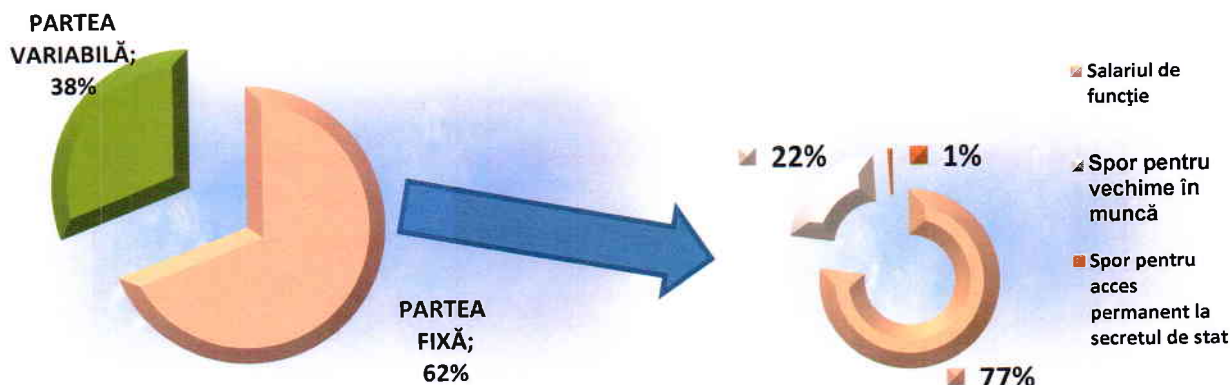
Grafic 6

II.1.1 Cheltuieli de personal

În conformitate cu prevederile Legii aviației civile nr.1237-XIII din 07.09.1997, Autoritatea Aeronautică Civilă este o autoritate administrativă de certificare supraveghere și control (art.5 (2)). Astfel, cota majoritară (79%) a cheltuielilor AAC sunt direcționate către personalul acesteia. Cheltuielile de remunerare a muncii personalului AAC se determină în baza schemei de încadrare a personalului și în conformitate cu Regulamentul cu privire la salarizarea lucrătorilor Autorității Aeronautice Civile elaborat în baza principiilor de remunerare a personalului AAC reflectate în Regulamentul Autorității Aeronautice Civile aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 645 din 07.08.2014.

Grafic 7

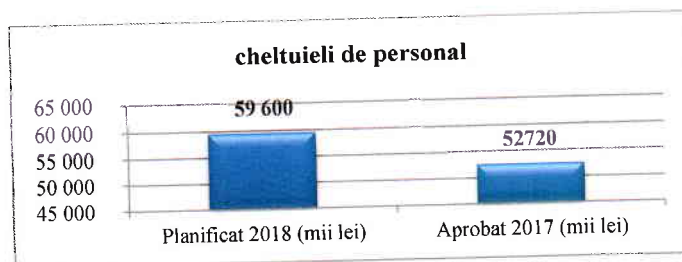
Mijloacele financiare pentru remunerare au fost estimate ținând cont și de pct. 27 din Regulamentul Autorității Aeronautice Civile aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 645 din 07.08.2014, potrivit căruia sistemul de retribuire a muncii a personalului Autorității trebuie să asigure corespunderea salariilor următoarelor cerințe și practici internaționale în domeniu:

- să fie competitive, să permită atragerea și menținerea personalului calificat, care corespunde cerințelor privind studiile, cunoștințele tehnice și experiența, necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale;
- să fie proporționale, raportate la nivelul competențelor cerute pentru ocuparea postului, la complexitatea activității desfășurate și la gradul de responsabilitate, la condițiile de muncă;
- să fie comparabile nivelului veniturilor salariale ale personalului din ramura aviației civile supus verificării sau controlului, care ocupă funcții sau desfășoară activități similare ori apropiate sub aspectul complexității și al responsabilităților.

Pentru anul 2018 se prognozează o creștere a cheltuielilor de personal cu 13% (constituind 59600 mii lei), fiind condiționate de necesitatea fortificării capacităților de supraveghere și control a agenților aeronautici în ramura aviației civile. Creșterea numărului de personal sunt conexe evoluției ramurii aviației civile astfel, începând cu anul 2012 (crearea Autorității Aeronautice Civile) traficul de pasageri a crescut de peste 2 ori, creșterea mișcărilor de aeronave de peste 30 % (comparație an. 2012 – 9 luni 2017), diversificarea Registrului Aerian a Republicii Moldova în condițiile operării tot mai frecventă a tehnicii aeronautice occidentale. În această ordine de idei se preconizează suplینirea subdiviziunilor operaționale abilitate cu funcțiile de inspecție și control.

Modificarea structurii Autorității Aeronautice Civile rezidă și din prevederile Hotărârii Guvernului nr. 889 din 01.11.2017 „cu privire la optimizarea structurii și efectivului unor autorități cu funcții de control și supraveghere” în sensul completării acesteia cu subdiviziuni responsabile pentru siguranța ocupațională și protecția consumatorului.

Grafic 8

Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorii de asistență medicală sunt calculate în conformitate cu actele legislative și normative în vigoare. Autoritatea, potrivit estimărilor propuse, va transfera în Bugetul Public Național, în anul 2017, mijloace financiare în valoare de circa 14,1 mil. lei.

Tabel 8

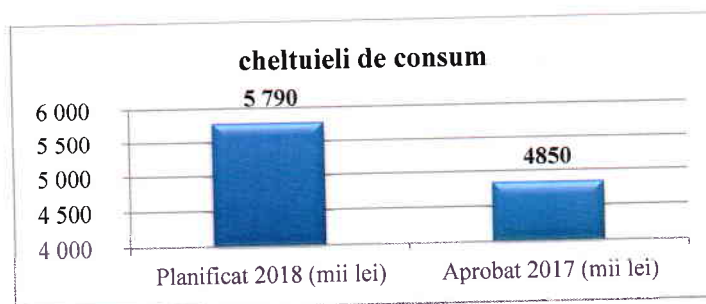
MIJLOACE FINANCIARE CE URMEAZĂ A FI TRANSFERATE ÎN BPN

Contribuții și prime obligatorii	14 099 308
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii pentru angajații AAC	9 209 624
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii pentru angajații care activează în condiții speciale de muncă	2 820 759
Prime de asigurări obligatorii de asistență medicală	2 068 925

II. 1.2 Cheltuieli de consum

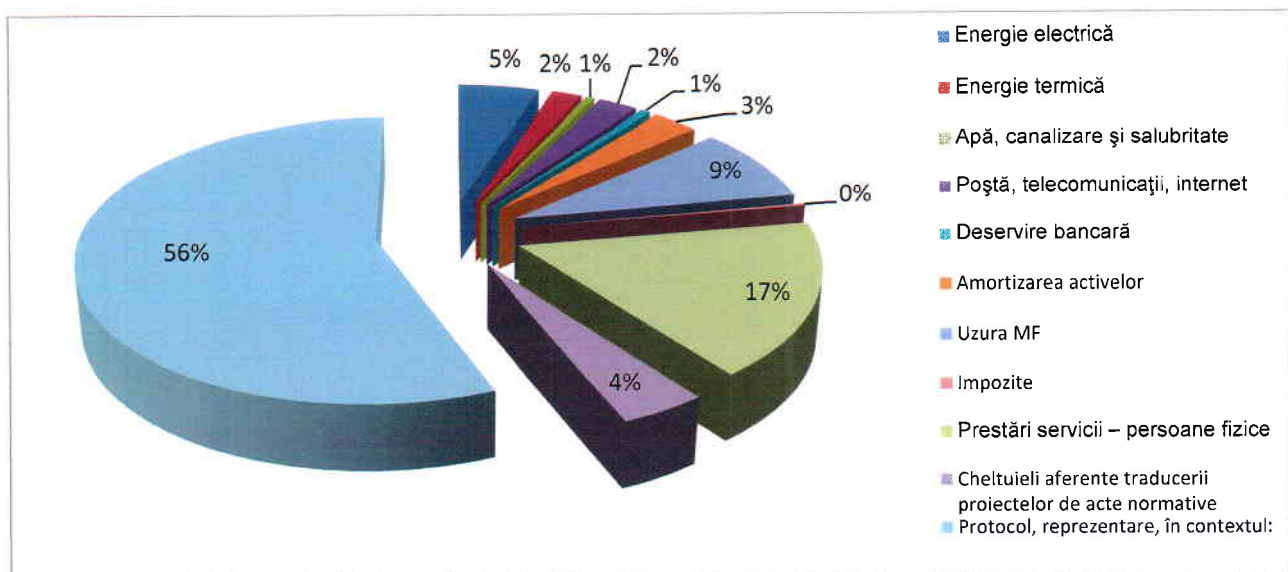
Cheltuielile de consum (energia electrică, termică, comunicații, etc.), planificate constituie 5790 mii lei. Acestea sunt stabilite în dependență de costurile estimate pentru anul 2018 reieșind din angajamentele asumate conform contractelor încheiate, precum și cheltuielile de facto suportate de AAC pe parcursul anului 2017. Acestea înregistrează o creștere de circa 20% față de valoarea aprobată pentru anul 2017 și constituie 5,8 mil. lei.

Grafic 9

Structura cheltuielilor de consum

Grafic 10

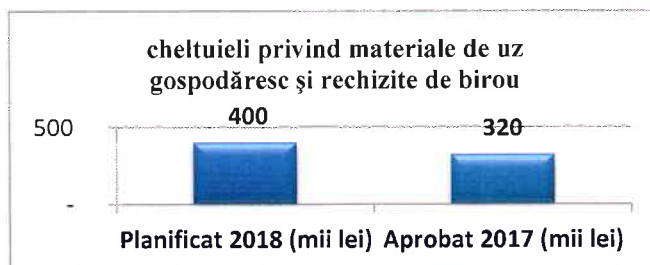

Cota majoritară a cheltuielilor de consum planificate sunt atribuite cheltuielilor aferente reprezentării intereselor statului în domeniul aviației civile în organizațiile internaționale (OACI, CEAC, EUROCONTROL), primirii delegațiilor oficiale cât și misiunilor de audit operațional.

II. 1.3. Cheltuielile pentru materialele de uz gospodăresc și rechizite de birou

Cheltuielile pentru materialele de uz gospodăresc și rechizite de birou cuprind mărfuri de cancelarie, materiale și servicii cu caracter funcțional și deservirea tehnică a autoturismelor.

Grafic 11

Valoarea acestora pentru anul 2018 constituie 400 mii lei, cu 80 mii lei mai mult comparativ cu suma aprobată pentru anul 2017. Necesitatea majorării acestui post de cheltuieli cuprinde procurarea documentației aeronautice elaborate de organizațiile internaționale fiind obligatoriu aplicate operațiunilor de zbor, navigabilității aeronavelor, aeroporturilor, etc.

Tabel 9

Materialele de uz gospodăresc și rechizite de birou	
Denumire	Suma MDL
Mărfuri de cancelarie	94 000
Materiale și servicii cu caracter funcțional	207 994
Deservirea tehnică a autoturismelor	100 000
TOTAL	401 994

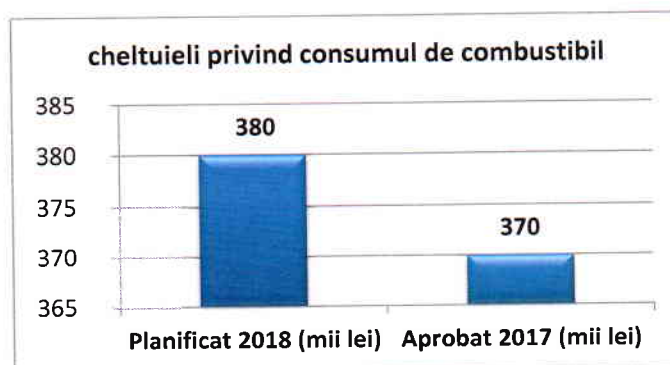
II. 1.4. Cheltuieli privind consumul de combustibil

Proiectul Bugetului Autorității Aeronautice Civile pentru anul 2018

Cheltuielile privind consumul de combustibil sunt stabilite în mărime de 380 mii lei și includ cheltuieli legate de achiziționarea produselor petroliere (benzină, motorină) în conformitate cu limitele aprobate pentru 3 autoturisme administrative și două autoturisme de inspecție. Creșterea de 2 % față de nivelul aprobat pentru anul 2017 se explică prin o eventuală majorare a prețurilor la produsele petroliere. Procedurile de achiziție se efectuează în conformitate cu prevederile Legii achizițiilor publice nr. 131 din 03.07.2015, respectiv, la desfășurarea acestora se ține cont de utilizarea eficientă a mijloacelor financiare, examinarea tuturor ofertelor prezentate, asigurarea transparenței și concurenței, etc.

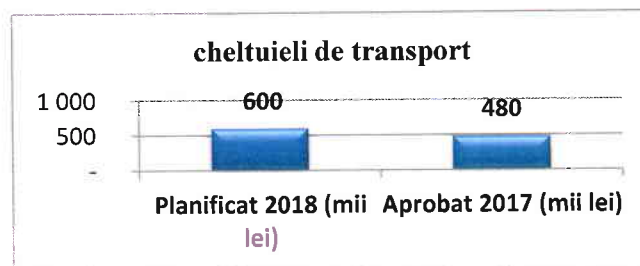
Grafic 12

II. 1.5 Cheltuielile de transport

Cheltuielile de transport sunt estimate la 600 mii lei. Argumentarea necesității cheltuielilor de transport rezidă din asigurarea accesului la timp a angajaților AAC către oficiu prin intermediul contractării serviciilor de transport auto cu șofer aferent a trei microbuze, dat fiind faptul că în regiunea aeroportului internațional Chișinău activează un număr destul de mare de persoane, prin ce serviciile aferente transportului public nu sunt suficiente pentru deplasarea la timp a angajaților către locul de muncă. Cheltuielile prognozate pentru anul 2018 înregistrează o majorare de circa 120 mii lei (sau 25%) fiind condiționate de intenția contractării unei unități de transport suplimentare (în anul curent sunt utilizate 2 microbuze) ținând cont de sporirea numărului de personal.

Grafic 13

Procedurile de achiziție se efectuează în conformitate cu prevederile Legii achizițiilor publice nr. 131 din 03.07.2015, astfel, la desfășurarea acestora se ține cont de utilizarea eficientă a mijloacelor financiare, examinarea tuturor ofertelor prezentate, asigurarea transparenței și concurenței, etc. Descrierea detaliată a structurii serviciului precum și costurile aferente se prezintă astfel.

Tabel 10

Denumirea serviciilor	Mijloacele de transport	Itinerarul	Ora pornirii sosirii (dimineața)	Ora pornirii sosirii (seara)	Valoarea lunară (lei)
Ruta Buiucani – Aeroport – Buiucani (45 km tur-retur)	1 microbuz	Buiucani – Sculeanca – Centru – Telecentru – Botanica – Aeroport	7 ⁰⁰ - 8 ⁰⁰	17 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	18 000
Ruta Ciocana – Aeroport – Ciocana	1 microbuz	Ciocana – Rîșcani – Poșta Veche – Centru –	7 ⁰⁰ - 8 ⁰⁰	17 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	18 000

Proiectul Bugetului Autorității Aeronautice Civile pentru anul 2018

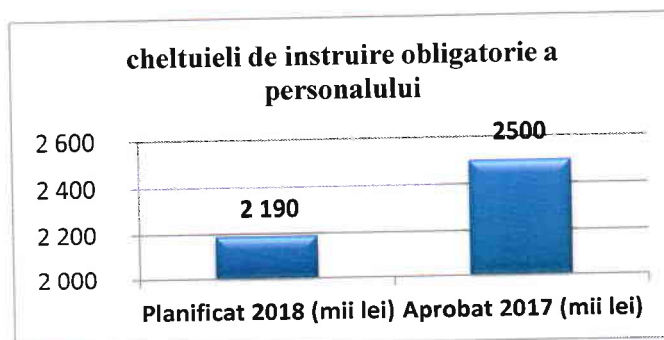
(45 km tur-retur)		Botanica – Aeroport				
Ruta Centru –						
Aeroport – Centru	1 microbuz	Centru – Botanica –	7 ⁰⁰ - 8 ⁰⁰	17 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	14 000	
(36 km tur-retur)		Aeroport				
Total pe lună					50 000	
Total pentru anul 2018					600 000	

Menționăm că în bugetul public național se efectuează plăți sub formă de rețineri aferente impozitului pe venit precum și contribuțiilor și primelor corespunzătoare din valoarea remunerării angajaților beneficiari ai serviciilor nominalizate. Astfel suma estimată pentru a fi transferată în anul 2018 constituie circa 130 mii lei.

II.1.6. Cheltuieli de instruire obligatorie a personalului

Cheltuielile de instruire obligatorie a personalului se prognozează în valoare de 2,2 mil. lei (cu 11% mai puțin față de anul 2017), având la bază cerințele față de personalul aeronautic stabilite prin standardele internaționale, prevederile Acordului privind spațiul aerian comun semnat de Republicii Moldova, Doc OACI 8335, Doc OACI 9760, Doc OACI 9774, Doc OACI 9426, Doc OACI 9906, Doc OACI 9379, programe obligatorii de instruire OACI, EASA și CEAC (instruire primară și continuă, reciclări, instruire privind tehnici de audit în aviație, securitate și siguranță a zborurilor, navigabilitate, operațiuni de zbor, medicină aeronautică, etc.). De menționat că în anul 2018 în continuare derulează colaborarea cu experții europeni în domeniul aviației civile în vederea accelerării implementării legislației europene la nivel național, inclusiv prin școlarizarea celor implicați în aceste măsuri.

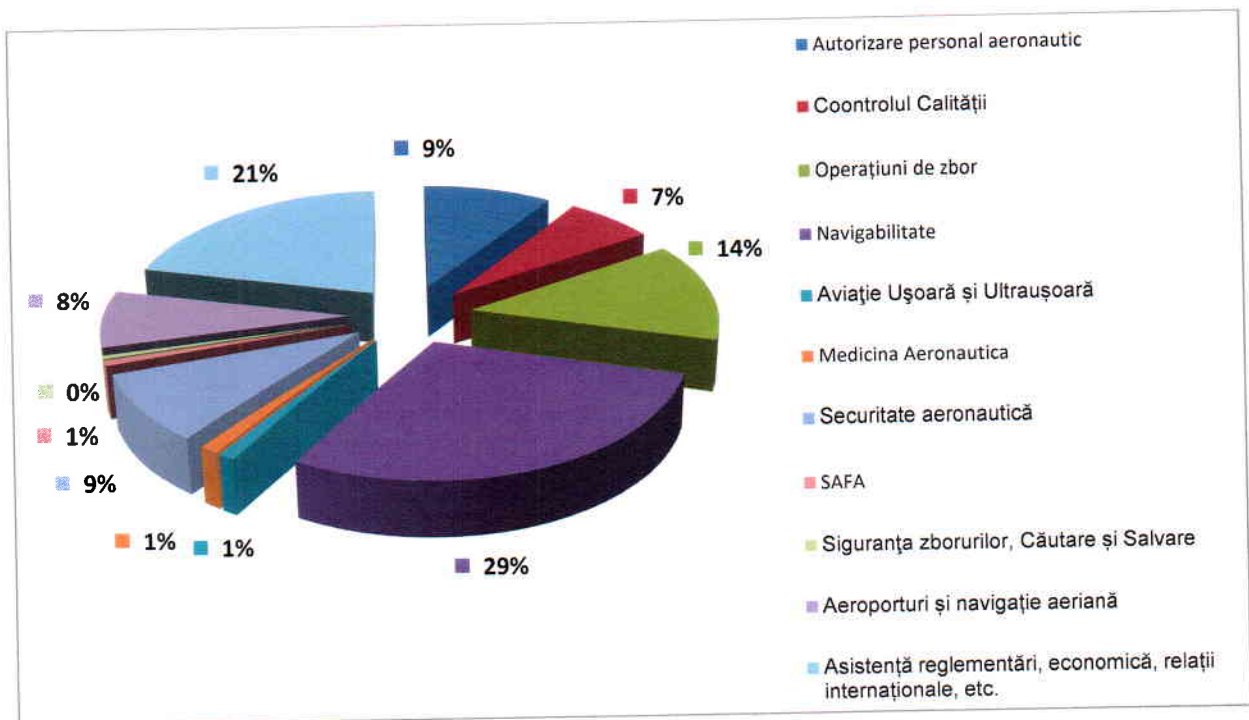
Grafic 14

Cheltuielile de instruire pentru anul 2018 au fost determinate în baza Planului de instruire și deplasări pentru anul 2018 care include școlarizarea obligatorie a personalului AAC. Diminuarea cheltuielilor de instruire se datorează aplicării și în continuare a cursurilor în format in-house, care permit perfecționarea unui număr necesar al personalului cu excluderea costurilor în vederea aranjamentelor de călătorie. Programul de instruire și deplasări ale angajaților AAC este aprobat de Directorul AAC.

Distribuția instruirilor pe subdiviziuni se prezintă astfel:

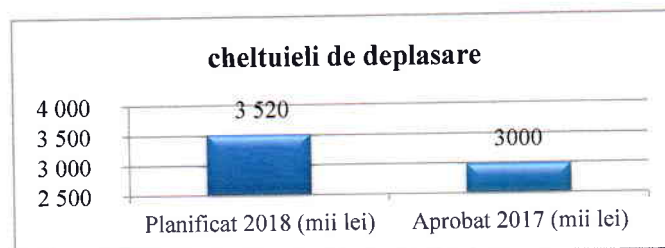
Grafic 15

II.1.7. Cheltuieli de deplasare a personalului

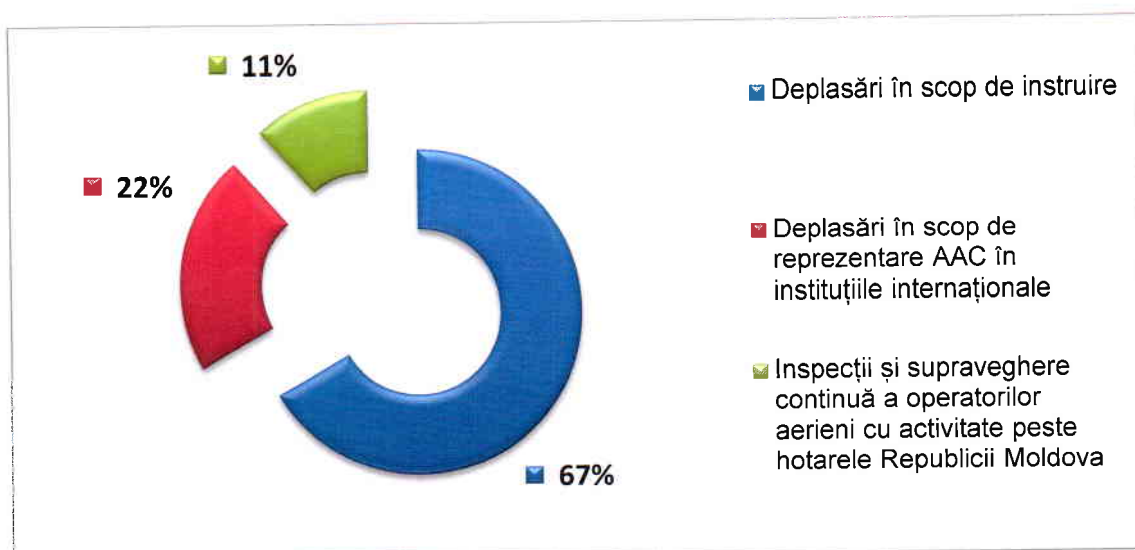
Cheltuielile de deplasare, planificate în valoare de 3 520 mii lei sau cu 520 mii lei mai mult. Acestea cuprind deplasările în scop de instruire a personalului AAC, cele aferente participării la ședințele Comitetelor internaționale, grupurilor de lucru organizate de OACI, EASA, ECAC, EUROCONTROL, ESAM. Pentru anul viitor AAC își propune înăsprirea proceselor de supraveghere a agenților aeronautici care activează peste hotarele RM, astfel majorarea cheltuielilor de deplasare sunt condiționate de majorarea periodicității și timpului de aflare a inspectorilor AAC la locul dislocării aeronavelor operate de companiile aeriene naționale peste hotare (Asia, Orient, etc.). Cheltuielile de deplasare au fost determinate în baza Planului de instruire și deplasări pentru anul 2018 care include deplasările de serviciu care cuprind în mare parte reprezentarea AAC în comitete și grupuri de lucru din organizațiile europene și internaționale pe subiecte de aviație civilă.

Grafic 16

Astfel structura cheltuielilor prognozate de deplasare pentru anul 2018 se prezintă astfel:

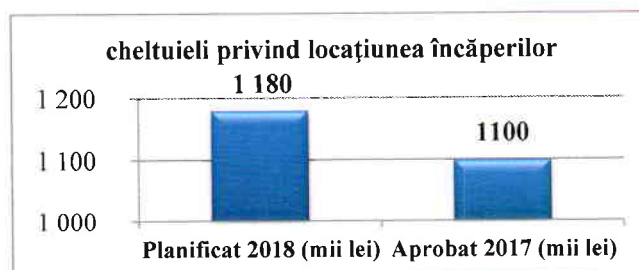
Grafic 17

II.1.8. Cheltuielile privind locațiunea încăperilor

Cheltuielile privind locațiunea încăperilor necesare pentru amplasarea personalului AAC sunt estimate la 1,2 mil. lei și cuprind costurile de închiriere a spațiilor cu suprafața de 594,8 m² de la Î.S.C.A. „Air Moldova” și unele încăperi de birou/tehnice cu suprafața totală de 118 m² de la „Avia Invest” S.R.L.

Grafic 18

Tabel 11

Locațiunea Imobilelor				
	Suprafața, mp	Suma lunara (lei)	Suma anuala (lei)	Proгноza majorare (lei)

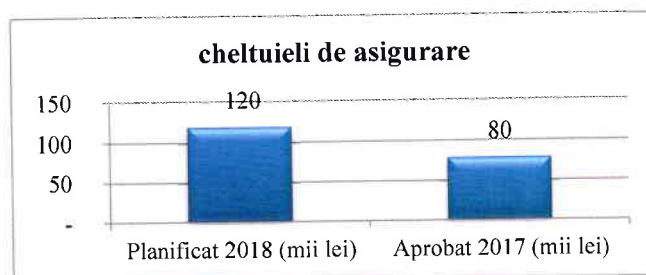
Proiectul Bugetului Autorității Aeronautice Civile pentru anul 2018

Oficiul din bd. Dacia 80/2	594,80	72 190	866 276	952 904
Oficiul din bd. Dacia 80/3	118,00	17 000	204 000	224 400
TOTAL		89 190	1 070 276	1 177 304

II.1.9. Cheltuielile de asigurare

Cheltuielile de asigurare se cuantifică din sumele necesare pentru asigurarea personalului AAC și asigurarea patrimoniului AAC. Riscurile asigurate aferente personalului sunt cele legate de menținerea sănătății în condițiile detașării peste hotarele Republicii Moldova precum și în cadrul inspecției la bordul aeronavei inspectate. Cheltuielile planificate sunt superioare cu 40 mii lei decât cele aprobate în anul 2017 și vor constitui 120,0 mii lei.

Grafic 19

Majorarea propusă pentru anul 2018 rezidă din sporirea numărului personalului de inspecție precum și extinderea parcului auto al Autorității.

Tabel 12

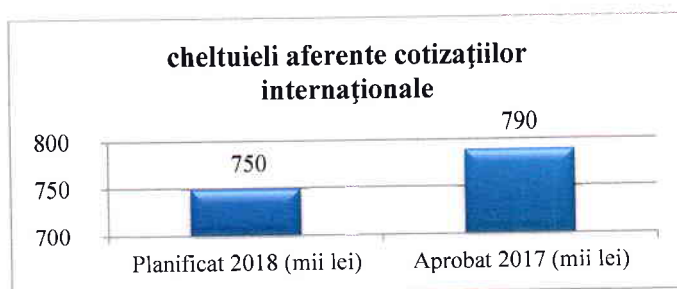
CHELTUIELI DE ASIGURARE	
Denumire	Suma MDL
Asigurarea personalului AAC	60 000
Asigurarea patrimoniului AAC	60 000
TOTAL	120 000

II.1.10. Cheltuieli privind cotizațiile internaționale

Cheltuielile privind cotizațiile internaționale reprezintă obligațiunile de achitare a cotizațiilor de membru în Conferința Europeană a Aviației Civile. Achitarea cotizațiilor de membru se efectuează în conformitate cu Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 313 din 14.03.2003 „Privind achitarea unor cotizații de membru al organismelor internaționale ale aviației civile”.

În baza evoluțiilor anilor 2015-2017 a mărimii cotizațiilor în CEAC, a fost adoptat un quantum prognozat al cotizației de 36 mii EUR sau 754,0 mii lei (curs de referință adoptat în proiectul bugetului AAC – 20,9524).

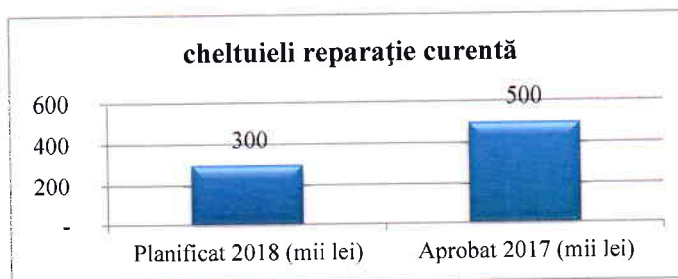
Grafic 20

II.1.11. Cheltuielile privind reparații curente

Cheltuielile privind reparații curente sunt estimate la 300 mii lei și presupun realizarea reparațiilor curente a unor mijloace fixe. Suma prognozată s-a diminuat cu 40% față de anul curent, având în vedere faptul că în anul 2017 au fost realizate reparații în birourile închiriate unde era necesar.

Grafic 21

De asemenea, cheltuielile notate sunt necesare a fi prevăzute și în conformitate cu Contractul de locațiune semnat la 01 ianuarie 2012 între Autoritatea Aeronautică Civilă și Î.S. „AIR MOLDOVA”. Obligațiunile Locatarului potrivit contractului cuprind: 1) efectuarea lucrărilor de reparație curentă a bunului locat cel puțin anual; 2) efectuarea din contul și pe seama sa a reparației bunului locat, precum și reparației rețelelor de încălzire centrală, de alimentare cu apă și canalizare, legate de activitatea sa; 3) suportarea cheltuielilor de întreținere în stare corespunzătoare a bunului locat și a bunurilor parte integrală a acestuia (sisteme de alimentare cu apă și canalizare, de încălzire centrală, sisteme de iluminare, sisteme de pază, sisteme antiincendiar, toate tipurile de contoare).

Tabel 13

REPARAȚII CURENTE	
Denumire	Suma MDL
Reparații ale mijloacelor fixe	120 000
Reparații ale imobilelor preluate în locațiune	180 000
TOTAL	300 000

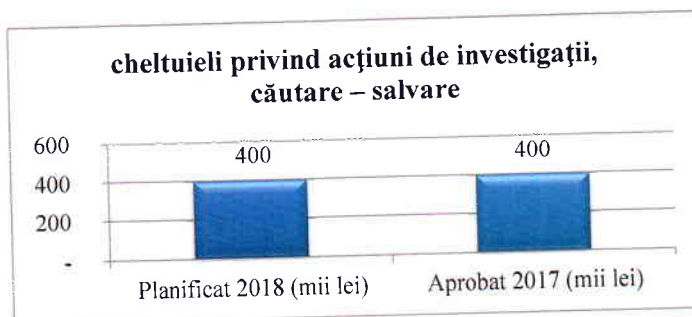
II.1.12. Cheltuieli privind acțiuni de investigații, căutare – salvare

Proiectul Bugetului Autorității Aeronautice Civile pentru anul 2018

Cheltuieli privind acțiuni de investigații, căutare – salvare se constituie drept rezerve de mijloace financiare necesare în mod obligatoriu în materie de investigații, căutare – salvare în cazul unui eventual incident sau accident aeronautic. Menționăm că art. 5. alin. (31) lit. e) și art. 16 alin. (1) din Legea aviației civile nr. 1237-XII din 09.07.1997 indică că Autoritatea Aeronautică Civilă va coordona cu organele competente toate operațiunile de căutare și salvare în cazul accidentelor și incidentelor aeronautice produse pe teritoriul Republicii Moldova. În aceste scopuri în proiectul de buget, anual, se prevăd mijloace financiare întru asigurarea promptă a asistenței corespunzătoare.

Grafic 22

Tabel 14

Acțiuni de investigații, căutare – salvare	
Denumire	Suma MDL
Rezerve pentru acțiuni de investigații, căutare – salvare în cazul unui eventual incident sau accident aeronautic	400 000
TOTAL	400 000

II.2 Cheltuieli capitale

Pentru anul 2018 Autoritatea Aeronautică Civilă își propune dislocarea personalului într-un sediu nou:

- care urmează a fi identificat împreună cu Fondatorul (Ministerul Economiei și Infrastructurii), urmare a finalizării procesului de reformă instituțională la nivel de autorități publice centrale;
- sau continuarea proceselor de proiectare și edificare a unui sediu nou.

De asemenea pentru anul viitor se planifică înnoirea bazei tehnico-materiale prin procurarea a două autoturisme din care unul în scopuri administrative (înlocuirea autoturismului ce urmează a fi comercializat la licitații cu strigare) iar celălalt în scopuri de inspecție, sumele preconizate în acest scop permit achiziționarea a două autoturisme de clasa Dacia.

La acest capitol se planifică cheltuieli pentru a corespunde cerințelor OACI (Organizația Aviației Civile Internaționale) și EASA (Agenția Europeană de Siguranță în Aviație) formalizate prin achiziționarea programelor informaționale aferente: i) gestionării registrului aerian, ii) evidență a zborurilor aviației ușoare și ultraușoare cât și utilaj specializat. De asemenea procurări a echipamentului de calcul corespunzător.

Tabel 15

Cheltuieli capitale	37.170
<i>dintre care investiții capitale în sediul AAC</i>	<i>14.360</i>

cheltuieli privind procurarea mijloacelor fixe

22.810

II.2.1 Investiții capitale

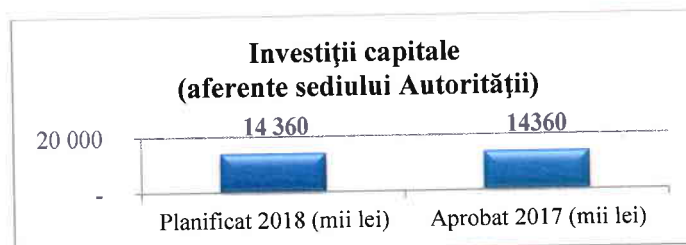
Investițiile capitale aferente sediului constituie unul din obiectivele de importanță pentru AAC. De la crearea organului de supraveghere și control în domeniul aviației civile (anul 1993), acesta nu a deținut spații pentru amplasarea personalului său, închiriind spații de la întreprinderi din ramura aviației civile.

Actualmente personalul AAC este amplasat în edificiu închiriat de 594,8 m² de la Î.S.C.A. „Air Moldova”. Condițiile de dislocare a personalului AAC cuprind spații pentru birourile de lucru în suprafață totală de 270 m², având dimensiuni de pînă la 3 m² per post de lucru.

În ce privește dimensiunile fizice necesare pentru asigurarea unui climat fizic plăcut de muncă, conform pct. 4.3. al normativului de proiectare „Clădiri administrative” aplicat în Republica Moldova, pentru un post de lucru ca minim de confort necesar pentru a desfășura activitatea angajatului, la proiectarea clădirilor administrative, se calculează 7,5 m²/persoană, iar pentru personalul care efectuează audiențe, suprafața minimă constituie 9 m²/persoană. Specialiștii europeni în amenajarea spațiilor de birouri, recomandă o suprafață de aproximativ 6 m² pe post de lucru, numind aceasta dimensionare de „bun simț”.

În acest sens Autoritatea intenționează să realizeze constituirea sediului fie prin edificarea acestuia pe terenul de 1,2955 ha deținut cu drept de folosință pe bd. Dacia 80 acordat cu acest scop. Or, identificarea unui edificiu existent cu ulterioară amenajare a acestuia în corespundere cu cerințele unei instituții de certificare, supraveghere și control. Suma de 14,4 mil. lei a fost alocată în aceste scopuri și în bugetul pentru anul 2017, respectiv nefiind executată în proiectul bugetului pentru anul 2018 propunem includerea aceluiași nivel valoric.

Grafic 23

II.2.2 Procurare de imobilizări corporale și necorporale

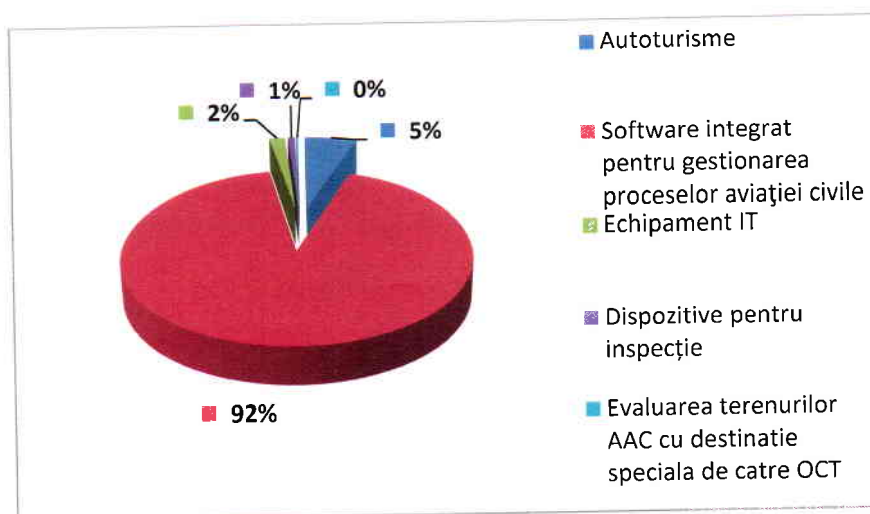
Procurările de imobilizări corporale și necorporale planificate pentru anul 2018 sunt cheltuieli pentru a corespunde standardelor internaționale de inspecție în partea ce vizează programele informaționale și echipamentele de calcul corespunzătoare. De asemenea pentru executarea sarcinilor inspectoriale este indispensabilă utilizarea dispozitivelor în materie de inspecție aeronautică.

Grafic 24

În structura cheltuielilor capitale se regăsesc pozițiile descrise mai jos.

Grafic 25

Cheltuielile propuse care cuprind programele informaționale și echipamentele de calcul aferente software integrat pentru gestionarea proceselor aviației civile (pe modulele operațiuni de zbor, navigabilitatea aeronavelor, aeroporturi, navigație aeriană, licențiere personal aeronautic, etc) fac parte din Programul de modernizare și upgradare a sistemelor informaționale aprobat în cadrul AAC care face parte din Programul de modernizare a serviciilor publice, întru asigurarea securității cibernetice.

Tabel 16

PROCURARE DE ACTIVE CORPORALE SI NECORPORALE	
Autoturisme	1.257.144
Software	20.952.400
Echipament IT	378.761
Dispozitive pentru inspecție	171.181
Evaluarea terenurilor AAC cu destinație specială de către OCT	50.000
TOTAL	22.809.486

II.3 Dezvoltarea capitalului uman în ramura aviației civile

Strategia de transport și logistică pe anii 2013-2022, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 827 din 28.10.2013, prevede dezvoltarea și consolidarea sectorului aviatic al transporturilor prin atragerea capitalului privat în verigile importante ale infrastructurii existente. Lipsa afluxului ritmic de cadre calificate și, în consecință majorarea continuă a indicatorului „vârsta medie a personalului navigant” rămân a fi o problemă acută pentru ramură. Costurile de pregătire a personalului navigant serviciilor sunt incomparabile cu capacitățile de plată a persoanelor fizice din Moldova, operatorii aerieni naționali recurg tot mai frecvent la antrenarea piloților din străinătate. În aceste condiții, AAC își propune oferirea suportului către Î.S. „Centrul Aeronautic de Instruire” prin plasarea Comenzii de stat de instruire, la această etapă, a 20 piloți de linie și 20 persoane pentru deservire tehnică a aeronavelor.

Tabel 17

3.	Dezvoltarea capitalului uman în ramura aviației civile	37 020
3.1	<i>Costul de instruire a personalului aeronautic</i>	<i>34 910</i>
3.2	<i>Restabilirea bazei tehnico-materiale pentru instruirea personalului aeronautic</i>	<i>2 110</i>

II.3.1 Costul de instruire a personalului aeronautic

Costurile în centre de instruire a unui curs integrat de pregătire pilot de linie avion ATP – 43,3 mii Euro/ persoană, pilot comercial CPL – 33,6 - 39,8 mii Euro/persoană, pilot particular PPL – 8,9/persoană mii Euro (tarife publicate pe pagina Școlii Superioare de Aviație Civilă, București).

Costurile unui curs de instruire inițială pe 17 module a personalului de deservire tehnică conform cerințelor Part-66 – variază esențial, în mediu circa 40 mii Euro/persoană. Doar examinarea la toate modulele – fără instruire – circa 800 Euro/persoană.

Tabel 18

Tip instruire	Cant-ea	Cost unitar EUR	Cost EUR	Cost MDL
Pilot linie avion ATP	20	43300	866000	18 144 778,4
Inginer deservire tehnică avion	20	40000	800000	16 761 920
TOTAL			1666000	34 906 698,4

II.3.1 Restabilirea bazei tehnico-materiale pentru instruirea personalului aeronautic

Pentru instruirea personalului navigant- *piloți*, pe lângă partea teoretică, aceștea urmează să efectueze zboruri, în faza incipientă, utilizând simulatorul, după care, împreună cu instructorul executarea zborurilor de instruire propriu-zise. La bilanțul Î.S. „Centrul Aeronautic de Instruire” se află aeronava de tip Da-42 și simulator corespunzător acestei aeronave, care nu au fost utilizate din an. 2014, dat fiind lipsa mijloacelor financiare de întreținere. Astfel, pentru punerea în funcțiune a avionului DA-42 este necesară realizarea în cadrul unui centru tehnic specializat (peste hotarele Republicii Moldova) a lucrărilor necesare pentru restabilirea navigabilității aeronavei (Forma 1000 ore) cât și executarea lucrărilor de profilaxie a simulatorului aferent acestei aeronave (Master Qualification Test Guide). Costul total al lucrărilor se estimează la circa 1,3 mln. lei.

Proiectul Bugetului Autorității Aeronautice Civile pentru anul 2018

Instruirea tehnicienilor pentru aeronave necesită spații pentru menținerea calificării cât și parcarea aeronavei DA-42 în condiții climatice favorabile.

Tabel 19

Tip lucrări	Cant-tea	Cost unitar EUR	Cost EUR	Cost MDL
Restabilirea navigabilității DA-42	1	50000	50000	1 047 620
Lucrări de profilaxie simulator DA-42	1	11000	11000	230 476,4
Construcția unui hangar -20m x 40m	800	50	40000	838 096
TOTAL				2 116 192,4

La Capitolul III. „Modificarea soldului de mijloace bănești”:

III.1. Soldul de mijloace bănești la începutul perioadei înregistrează valoarea de 55 000 mii lei provenind din soldul mijloacelor bănești la finele anului 2017 și reprezintă capital bănesc acumulat. Din valoarea acestuia suma de 50 210 mii lei urmează a fi direcționată pentru acoperirea deficitului bugetar reieșind din nivelul propus al cheltuielilor pentru anul 2018.

III.2. Soldul de mijloace bănești la sfârșitul perioadei urmează să constituie suma de 4 790 mii lei.